

ROCZNIK TOMISTYCZNY
11 (2022)

ROCZNIK TOMISTYCZNY

11 (2022)

ΘΩΜΙΣΜΟΣ ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
ANNARIUS THOMISTICUS
THOMISTIC YEARBOOK
THOMISTISCHES JAHRBUCH
ANNUAIRE THOMISTIQUE
ANNUARIO TOMISTICO
TOMISTICKÁ ROČENKA

ROCZNIK TOMISTYCZNY

11 (2022)

Naukowe Towarzystwo Tomistyczne
WARSZAWA

KOMITET REDAKCYJNY / EDITORIAL BOARD:

Michał Zembrzusi (sekretarz / secretary), Magdalena Płotka (zastępca redaktora naczelnego / deputy editor), Dawid Lipski, Natalia Herold (internet), Izabella Andrzejuk, Artur Andrzejuk (redaktor naczelny / editor-in-chief)

RADA NAUKOWA / SCIENTIFIC COUNCIL:

Adam Wielomski, Stanisław Wielgus, Antoni B. Stępień, Sławomir Sobczak, Arkady Rzegocki, Marcin Karas, Krzysztof Kalka, **Mieczysław Gogacz**, Pavol Dancák, Paul J. Cornish, Mehmet Zeki Aydin, Artur Andrzejuk, Anton Adam.

RECENZENCI / REVIEWERS

Tomasz Pawlikowski, Tomasz Duma

REDAKCJA JĘZYKOWA / LANGUAGE EDITORS

Elżbieta Pachciarek (j. polski), Bernice McManus-Falkowska, Ewa A. Pichola, Magdalena Płotka (j. angielski), Christel Martin, Iwona Bartnicka (j. francuski), Adam M. Filipowicz, Michał Zembrzusi (greka, łacina)

PROJEKT OKŁADKI

Mieczysław Knut

OPRACOWANIE GRAFICZNE, SKŁAD I ŁAMANIE

Maciej Głowacki

© Artur Andrzejuk / Naukowe Towarzystwo Tomistyczne (wydawca / editor)

Warszawa 2022

ISSN 2300-1976

Unikalny numer identyfikacyjny – 493506

Rocznik Tomistyczny ukazuje się dzięki pomocy Jacka Sińskiego

Redakcja Rocznika Tomistycznego

ul. Klonowa 2/2

05-806 Komorów POLSKA

www.roczniktomistyczny.pl

e-mail: redakcja@roczniktomistyczny.pl

**Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

PROFESOR MIECZYŚLAW GOGACZ (1926 – 2022)

Fotografia wykonana 8 listopada 2008 przez Izabelę Andrzejuk

Spis treści

Od Redakcji.....	13
Andrzej Duda List kondolencyjny Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	15
Paweł Grzybowski List kondolencyjny Burmistrza Rypina	17
Ryszard Czekalski List kondolencyjny Rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego	19
Tomasz Duma Kondolencje z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II	21
Wiesław A. Mering „Miłość gwarantuje spotkanie osób po śmierci” (Homilia na Mszy Świętej pogrzebowej śp. Profesora Mieczysława Gogacza)	23
Antoni B. Stępień Mowa pogrzebowa	27

Rozprawy i artykuły

Izabella Andrzejuk Mieczysław Gogacz's anthropological explanation for the existence of angels	31
Grzegorz Pyszczek Poezja jako duchowe święto. O filozofii poezji Mieczysława Gogacza	39
Magdalena Płotka Przyjemność w filozofii starożytnej: Platon, Arystoteles, Epikur.....	53
Henryk Majkrzak Władze duszy w ujęciu św. Tomasza z Akwinu	65
Michał Zembrzuski Poznanie intelektualne duszy ludzkiej oddzielonej od ciała (<i>anima separata</i>) a intelekt czynny i możnościowy	89
Dawid Lipski Thomas Aquinas's Arguments in Defense of the Unity of the Substantial Form in Human Being	111
Paulina Sulenta Możliwość samozagłady świata. Metafizyczne dociekania św. Tomasza z Akwinu w <i>Kwestiach dyskutowanych o mocy Boga</i>	127
Izabella Andrzejuk Oblicza umiarkowania. Cnota skromności w aretologii Tomasza z Akwinu.....	147
Bartosz Zalewski Pojęcie <i>ius gentium</i> w <i>Summa Theologiae</i> św. Tomasza z Akwinu.....	159

Artur Andrzejuk The Problem of <i>affectiones</i> in the Texts of Thomas Aquinas	181
Magdalena Płotka <i>Ad altiora vel mirabiliora</i> . Richard of Saint Victor on Admiration and Affection.....	193
Marcin W. Bukala <i>Auctoritates ethicorum</i> Jana z Ząbkowic († 1446): autor, charakter tekstu i wykorzystane źródła (od „translacio arabica” do Akwinaty)	211
Kazimierz Mikucki Obecność filozofii tomistycznej w polemice Piotra Semenki z Andrzejem Towiańskim	227
Maciej Sobiech Ku tomistycznej teorii literatury	245
Artur Andrzejuk Franciszek von Tessen-Węsierski (1869–1947) i jego tomistyczna teoria cudu.....	261
Natalia Herold Ontyczna struktura normy w ujęciu tomistycznym	277
Wojciech Kilan Morderstwo jako odrębny typ działania śmiertelnościowego. Analiza filozoficzno-prawna w kontekście tomistycznej etyki	295
Marian Szymonik Moralny wymiar apostazji. Uwagi w kontekście filozofii klasycznej	313

Sprawozdania i recenzje

Natalia Herold Działalność Naukowego Towarzystwa Tomistycznego w roku akademickim 2021/2022	345
Michał Zembrzuski Sprawozdanie z Sympozjum Tomistycznego w Łomży 9 marca 2022	355
Julia Rejewska Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej <i>Filozofia i nauki stosowane. In memoriam prof. Marii Janik-Czachor</i>	359
Jan Krokos Metafizyka i teologia w dyskusji o człowieku i kulturze	363
Bruno Sadok Recenzja. <i>Aristoteles, Analityki pierwsze. Analityki wtóre</i> , tłumaczenie i opracowanie Marian A. Wesoły, redakcja naukowa Andrzej Maryniarczyk, Lublin-Roma: Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, 2020, ss. 454.....	377
Ewa A. Pichola Dietrich von Hildebrand – <i>Doctor Multifunctionalibus</i> – kolejna rola Doktora Kościoła dwudziestego wieku. Recenzja. Łukasz Golec, <i>Idee modernistyczne w filozofii i teologii w świetle pism Dietricha von Hildebranda</i> , Lublin 2021, stron 127.....	383

Izabella Andrzejuk Przyjemność i radość. Recenzja. Magdalena Płotka, Tomasz z Akwinu. <i>O przyjemności</i> , Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2021, ss. 193.....	391
Ewa A. Pichola Filozofia i etyka nauczane w szkole średniej, jako sposób poszukiwania prawdy. Recenzja. Zbigniew Zdunowski, <i>Filozofia jest ciekawa. Z ćwiczeniami dla lubiących myśleć</i> , Wydawnictwo von borowiecky, Radzymin 2021, stron 368 stron.....	397
Nota o autorach.....	403

Table of Contents

Editorial	11
Andrzej Duda A letter of condolence from the President of the Republic of Poland	15
Paweł Grzybowski Condolence letter from Mayor of Rypin	17
Ryszard Czekalski Condolence letter from the Rector of the Cardinal Stefan Wyszyński University	19
Tomasz Duma Condolences from the John Paul II Catholic University of Lublin	21
Wiesław A. Mering „Love guarantees meeting people after death” (Homily at the funeral Mass of the late Professor Mieczysław Gogacz)	23
Antoni B. Stepień Funeral speech	27

Dissertations and Articles

Izabella Andrzejuk Mieczysław Gogacz’s anthropological explanation for the existence of angels	31
Grzegorz Pyszczek Poetry as a spiritual celebration. On Mieczysław Gogacz’s philosophy of poetry	39
Magdalena Płotka Pleasure in ancient philosophy: Plato, Aristotle, Epicurus	53
Henryk Majkrzak Le potenze dell’anima secondo san Tommaso d’Aquino	65
Michał Zembrzuski Intellectual Cognition of the Human Soul Separated from the Body (<i>anima separata</i>) and Active and Possible Intellect	89
Dawid Lipski Thomas Aquinas’s Arguments in Defense of the Unity of the Substantial Form in Human Being	111
Paulina Sulenta The possibility of self-destruction of the world. The metaphysical considerations of St. Thomas Aquinas in the <i>Quaestiones disputatae de potentia Dei</i>	127
Izabella Andrzejuk Faces of temperance. The virtues of modesty in Thomas Aquinas’s arethology	147
Bartosz Zalewski Concept of <i>ius gentium</i> in <i>Summa Theologiae</i> of St. Thomas Aquinas	159
Artur Andrzejuk The Problem of <i>affectiones</i> in the Texts of Thomas Aquinas	181

Magdalena Płotka <i>Ad altiora vel mirabiliora. Richard of Saint Victor on Admiration and Affection</i>	193
Marcin W. Bukała <i>Auctoritates ethicorum</i> by John of Ząbkowice († 1446): the author, the features of the text, the quoted sources (from „translacio arabica” to Aquinas)	211
Kazimierz Mikucki The presence of Thomistic philosophy in the polemic of Piotr Semenenko with Andrzej Towiański	227
Maciej Sobiech Toward a Thomist Literary Theory	245
Artur Andrzejuk Francis von Tessen-Węsierski (1869- 1947) and His Thomistic Theory of Miracle.....	261
Natalia Herold Ontic Structure of Norm in the Thomistic Approach	277
Wojciech Kilan Murder as a distinct type of lethal action. Philosophical and legal analysis in the context of Thomistic ethics.....	295
Marian Szymonik The moral dimension of apostasy. Remarks in the context of classical philosophy.....	313

Reports and Reviews

Natalia Herold Activities of the Thomistic Scientific Society in the academic year 2021/2022	345
Michał Zembrzusi Report from the Thomistic Symposium in Łomża March 9, 2022	355
Julia Rejewska Report from the academic conference on <i>Philosophy and Applied Sciences. In memoriam of prof. Maria Janik-Czachor</i>	359
Jan Krokos Metaphysics and Theology in the Discussion of Man and Culture	363
Bruno Sadok Review. <i>Arystoteles, Analityki pierwsze. Analityki wtóre</i> , edited and translated by Marian A. Wesoły, redakcja naukowa Andrzej Maryniarczyk, Lublin-Roma: Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, 2020, pp. 454.....	377
Ewa A. Pichola Dietrich von Hildebrand - Doctor Multifunctionalibus - Another Appearance of the „Doctor of Church of the Twentieth Century”. Review. Łukasz Golec, <i>Idee modernistyczne w filozofii i teologii w świetle pism Dietricha von Hildebranda [Modernist Ideas in Philosophy and Theology from the Perspective of Works of Dietrich von Hildebrand]</i> , Lublin 2021, pp 127.....	383
Izabella Andrzejuk Pleasure and Joy. Review: Magdalena Płotka, <i>Tomasz z Akwinu. O przyjemności [Thomas Aquinas on Pleasure]</i> , Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2021, pp. 193.....	391

Ewa A. Pichola

Philosophy and Ethics Taught in the High School as a Path to Search for Truth. Review.
Zbigniew Zdunowski, *Filozofia jest ciekawa, z ćwiczeniami dla lubiących myśleć*, [Philosophy is
Interesting, with Tasks For Passionates of Thinking], Wydawnictwo von Borowiecky, Radzymin
2021, 368 pages..... 397

Note about authors.....403

Wiesław Alojzy Mering
Biskup

„Miłość gwarantuje spotkanie osób po śmierci” (Homilia na Mszy Świętej pogrzebowej śp. Profesora Mieczysława Gogacza)

Bracia i siostry, rodzinie i przyjaciele świętej pamięci Pana Profesora Mieczysława Gogacza!

Wszystko, co stanowi chrześcijanina, jego życie i jego śmierć należy widzieć jak w zwierciadle, w słowach Pisma Świętego. Dzisiaj święty Paweł ze spokojem i mocą przypomina, że „nasza Ojczyzna jest w niebie”. Gdybyśmy wsłuchali się naprawdę w to, co Bóg mówi do nas, gdybyśmy dostrzegli tę niesamowitą moc, niesamowitą siłę, bijącą z tego zdania fragmentu listu napisanego przez Pawła Apostoła do Filipian. „Nasza Ojczyzna jest już w niebie”, a Chrystus, nasz Zbawiciel, przekształci swoją potęgą nasze udręczone, umęczone, niekiedy ponижone ciała na podobne do swojego ciała uwielbionego. Bardzo nam są potrzebne te zapewnienia, które kieruje do nas Apostoł. Z bólem przecież żegnamy niezwykle człowieka, chrześcijanina, uczonego, osobę, która zaważyła tutaj, na ziemi, swoim życiem na życiorysach i myśleniu wielu z nas. Dlatego potrzebujemy tego przekonania, że w niebie jest nasza ojczyzna, o czym zmarły profesor, przyjaciel, autorytet, krewny, mistrz uniwersytecki – już wie. On już nie musi wierzyć; On wie, że każdy, „kto widzi Syna i wierzy w Niego, ma życie wieczne”.

Żegnamy naprawdę nieprzeciętnego człowieka. Nie zajmował się w swoim życiu sprawami drugorzędnymi. Cały wysiłek intelektu skierował na sprawę dla człowieka najważniejszą, w stronę prawdy i miłości. To one odgrywają przecież najważniejszą rolę w ludzkim życiu. Dlatego analizował te wartości bez końca. Miłość i ta do Boga, i do człowieka są nierozłącznie ze sobą związane. Napisał: „Miłość do Boga rozwija się, gdy kochamy człowieka, a miłość do człowieka pogłębia się, kiedy kochamy Boga. Tak nasza miłość do człowieka jest koniecznym terenem spotkania z samym Bogiem”.

Te analizy miłości, które dzisiaj możemy czytać na kartach jego publikacji, książek, mają ogromne znaczenie, bo zdaniem Profesora miłość gwarantuje spotkanie osób po śmierci. To dlatego trzeba o nią się troszczyć. A piekło jest prze-

bywaniem poza miłością Boga: „To będzie męka zobaczenie, że wybrało się w życiu bezsens, samotność, bez miłości, bez tej miłości, którą Bóg chciał nas obdarzyć”.

Prawda, druga wielka wartość, której Profesor służył, prawda w życiu, w pracy intelektualnej, w rozmowie, w poglądach. Ona gwarantuje sens trudu życia człowieka. Poszukiwanie, pokorne i stałe dzielenie się prawdą, przekazywanie jej – to było prawdziwe kształcenie intelektu; jeden z tych wielkich wysiłków, jakie podejmował Profesor w odniesieniu do swoich studentów, słuchaczy.

Podpisałby się pod przekonaniem Pawła VI: „Jesteśmy jedynymi, którzy bronią potęgę rozumu”. Swoich uczniów prowadził drogą prawdy o miłości Boga i do Boga oraz jej ściślejszej więzi z miłością do człowieka.

Zegnamy wielkiego filozofa. Kochał filozofię i zupełnie nie rozumiał, że mógłby ktoś tej miłości nie podzielać. Dlatego nieustrudzenie uczył, wykładał, dyskuutował. Wiecznie był otoczony grupami studentów, którzy zadawali pytania i uważnie wsłuchiwali się w odpowiedzi profesora. Uważał, że konieczne są lekcje filozofii nie tylko w szkole średniej, najlepiej zaczynać uczenie tej dziedziny od przedszkola.

Dla niego filozofia była drogą, prowadzącą przez służbę prawdzie, ukazywanie dobra i widzenie piękna do absolutnego Piękną, Prawdy, Dobra, jakim jest Bóg. Bez klasycznie rozumianej filozofii człowiek staje się ubogi. Na wykładach lubił wracać do stwierdzenia XV-wiecznego filozofa Giovanni Pico della Mirandoli, który mówił: *Non est homo, qui expers est philosophiae* – nie może być prawdziwym, pełnym człowiekiem, ten, kto nie zna filozofii. Dlatego nie skąpił jej czasu i wysiłku.

Nie tylko miał ogromną wiedzę, ale umiał i chciał się nią dzielić. To nie jest codzienna zaleta ludzi uczonych, że kochają dydaktykę. Profesor ją kochał. Swoich studentów mobilizował do intelektualnego wysiłku, do doktoratów, do korzystania z zagranicznych stypendiów, do wiernej służby pani filozofii. Ona, zdaniem profesora, prowadziła człowieka naprawdę w górę, w kierunku Boga.

Był świadomym i głęboko przywiązany do wartości chrześcijaninem. Oprócz filozofii wiele czasu i wysiłku poświęcił mistyce i ascetyce. Nie szukał tego, co jest modne, chwytliwe. Skupiał się na tym, co ważne, co istotne. Za taką dziedzinę oprócz filozofii, zwłaszcza oprócz metafizyki, uważał teologię mistyczną i ascetyczną.

Warta podkreślenia jest oryginalność jego propozycji. Tradycyjna ascetyka, uważał, oparta jest na neoplatońskiej tendencji do niszczenia i negacji tego, co ludzkie. Mieczysław Gogacz widział ascezę zupełnie inaczej. Ona ma być wzbudzeniem tego, co ludzkie w samego Boga, w Chrystusa, w krzew winny. Ascetyka ma uczyć zaufania wobec miłości Boga ku nam, zaufania przyrodzonej miłości człowieka do człowieka. Bóg bowiem włącza w swoją miłość każdą prawdziwą miłość przyrodzoną. Właśnie ta przyrodzona ludzka miłość jest tere-

nem obecności Boga w nas. Takie rozumienie ascetyki buduje na ludzkiej naturze, na jej realistycznej koncepcji. Wszystko, co ludzkie, zostaje wprzęgnięte w spotkanie z Bogiem. Mówiąc o chrześcijaństwie Profesora, podkreślił jeszcze jego niezachwianą wierność Kościołowi. „Kościół jest moim domem” mówił w jednym z wywiadów z lat 90. W tych poglądach Profesor trwał niezmiennie i za wierność swojemu myśleniu płacił ogromną cenę, całe lata odmawiano mu tak zwanego zatwierdzenia habilitacji, uniemożliwiano normalną i ze wszech miar zasłużoną karierę naukową. Tę postawę cenili na przykład Ksiądz Kardynał, późniejszy papież, Karol Wojtyła.

Nigdy nie zapomnę sceny (trzeba znać troszeczkę dawny KUL, żeby to sobie wyobrazić): Ksiądz Kardynał wchodził z konwiku na dziedziniec kulowski i trzymał w ręku jakąś książeczkę, a my, którzyśmy wtedy byli studentami filozofii czekaliśmy na rozpoczęcie nabożeństwa. I w którymś momencie nadchodzący Ksiądz Kardynał podnosi rękę z książką i mówi: „Widzisz Mieciu, co czytam?” Akurat był w trakcie lektury książki: *On ma wzrastać*. Jest to jakiś dowód na to, jak cenną była myśl Pana Profesora Gogacza.

Kochał polską kulturę, historię, tradycję. Pocieszał nas, wtedy młodych, niecierpliwych, mówiąc, że „totalitaryzmy kończą się zwykle po 50-60 latach”. Nikt z nas nie sądził, że to, co stało się później, w Związku Sowieckim, że to rzeczywiście będzie trwało, tu, u nas, w każdym razie w naszych warunkach zaledwie 50 lat.

Dla wielu, bardzo wielu ludzi był autorytetem. Przed kilkoma dniami zaczęła mnie dziennikarka w niemieckim obozie zagłady w Chełmnie nad Nerem, który znajduje się na terenie diecezji włocławskiej, i powiedziała mi z jaką radością i zaciekawieniem czytała *Elementarz metafizyki*, choć zawodowo skończyła zupełnie inną dziedzinę.

Drogi Panie Profesorze, swoją pracą, wykładami, książkami uczyłeś nas prawdy o Bogu, o człowieku, o ludzkiej miłości. Niezachwianie wierzyłeś Jezusowi, który dzisiaj przypominał, słowami Ewangelii świętego Jana: „Nie przyszedłem zatracać czy odrzucać”.

Chrystus zawsze chce ocalić człowieka. Całym swoim życiem usiłowałaś się wpisać w tę troskę Jezusa i przekonać o niej swoich słuchaczy. Dziś jesteśmy pewni, że Pan, widząc Cię w progach nieba, mówi: „Sługo dobry i wierny, wejdź do radości swojego Pana”. I niech się tak stanie. Amen.

Wiesław A. Mering

Biskup Włocławski – Senior

Nota o Autorach

Artur Andrzejuk – prof. dr hab., prof. zwyczaj. Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW), na którego Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej kieruje Katedrą Historii Filozofii. Przewodniczący Naukowego Towarzystwa Tomistycznego, redaktor naczelny Rocznika Tomistycznego. Autor szeregu publikacji z zakresu filozofii i teologii średniowiecznej, tomizmu, etyki i klasycznej filozofii człowieka. Interesuje się problematyką uczuć, sprawności i cnót moralnych, relacji osobowych. Jest uczniem Profesora Mieczysława Gogacza.
Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7926-4070>

Izabella Andrzejuk – dr, członek-założyciel Naukowego Towarzystwa Tomistycznego oraz członek redakcji Rocznika Tomistycznego. Jest autorką ponad sześćdziesięciu artykułów o tematyce filozoficznej. Zainteresowania naukowe: historia filozofii (arystotelizm, tomizm, filozofia polska); filozofia, etyka, klasyczna teoria człowieka, filozoficzne podstawy mistyki. Autorka książek: *Filozofia przyjaźni. Tomasz z Akwinu* (Warszawa 2007), *Od etyki Arystotelesa do filozofii moralnej Tomasza z Akwinu* (Warszawa 2021) oraz (wspólnie z Arturem Andrzejukiem) *Tomasz z Akwinu jako etyk* (Warszawa 2021).
Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4961-2580>

Marcin W. Bukala – dr hab., profesor w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN (Zakład Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej). Zajmuje się historią etyki życia gospodarczego okresu przed wyodrębnieniem się dyscypliny ekonomii, kulturą średniowiecza oraz szerzej filozofią praktyczną; główną podstawą habilitacji M.W. Bukala była monografia *Risk and Medieval Negotium. Studies of the Attitude towards Entrepreneurship: from Peter the Chanter to Clarus Florentinus* (Spoleto, 2014) o pojmowaniu ryzyka gospodarczego w prawie kanonicznym i teologii u schyłku XII i w XIII stuleciu. Jest autorem krytycznych edycji szeregu tekstów z polskiej etyki i teologii praktycznej XIV i XV wieku (m.in. Mateusza z Krakowa) i współautorem przekładu kwestii dyskutowanych św. Tomasza *De potentia*

Dei. Jest również redaktorem naczelnym pisma „Prakseologia”. W roku akademickim 2021/22 prowadził seminarium poświęcone etyce i teologii praktycznej życia gospodarczego w tekstach Tomasza z Akwinu.
Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6489-913>

Tomasz Duma – ks. dr hab., pracownik badawczo-dydaktyczny w Instytucie Filozofii KUL; autor książek: *Akt i możliwość w filozofii realistycznej. Gallusa Mansera interpretacja teorii aktu i możliwości* (Lublin 2008), *Metafizyka relacji. U podstaw rozumienia relacji bytowych* (Lublin 2017), jak też licznych artykułów m.in. z zakresu metafizyki i antropologii filozoficznej. Interesuje się metafizyką, zwłaszcza tomizmu egzystencjalnego i antropologią.

Natalia Herold – mgr, absolwentka prawa i administracji na Uniwersytecie Gdańskim (lic.) i Uniwersytecie Warszawskim (mgr). Jest doktorantką filozofii Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz sekretarzem Zarządu Naukowego Towarzystwa Tomistycznego. Interesuje się filozofią klasyczną, a w niej szczególnie etyką i pedagogiką. Publikuje w „Roczniku Tomistycznym”.
Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4761-9495>

Wojciech Kilan – mgr, członek Naukowego Towarzystwa Tomistycznego oraz Pracowni Badań nad Światem Przeżywanym. Zainteresowania naukowe: historia filozofii (arystotelizm, tomizm); etyka cnót, filozofia społeczna, filozofia analityczna, fenomenologia. Pod opieką dra hab. Michała Głowali pracuje nad rozprawą doktorską pod tytułem: *Tomistyczna etyka działań śmiertelności państwa*.
Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1507-1787>

Jan Krokos – ks. prof. dr hab., absolwent Prymasowskiego Wyższego Seminarium Duchownego w Gnieźnie i Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej KUL, od 1994 r. zatrudniony na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej Akademii Teologii Katolickiej, później – Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w Instytucie Filozofii. Kierownik Katedry Teorii Poznania. W latach 2005–2012 dziekan Wydziału. Zajmuje się problematyką poznania bezzałożeniowego i atematycznego, rolą języka w poznaniu, zagadnieniami sumienia, intencjonalności i metodologii teologii oraz filozofii. Inspiruje się filozofią klasyczną, fenomenologią oraz filozofią analityczną.

Dawid Lipski – dr, adiunkt w Instytucie Społecznych Podstaw

Penitencjarystyki Szkoły Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości. Stypendysta Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego (Liechtenstein), Fundacji Lanckorońskich z Brzezia (Londyn) oraz Deutscher Akademischer Austausch Dienst (Kolonja). Redaktor w czasopiśmie „Pro Fide, Rege et Lege” oraz w „Roczniku Tomistycznym”. Nauczyciel mianowany etyki w szkole podstawowej.

Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2136-0622>

Henryk Majkrzak SCJ – ks. dr hab. teologii dogmatycznej (Uniwersytet Opolski, rozprawa: *Antropologia integralna w 'Sumie teologicznej' św. Tomasza z Akwinu*), dr teologii życia wewnętrznego (Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie, *Rola przyjaźni w życiu duchowym św. Augustyna*) oraz dr filozofii człowieka (Papieski Uniwersytet św. Tomasza z Akwinu w Rzymie, *La dignita dell'uomo nel pensiero di san Tommaso d'Aquino*). Wykładowca filozofii na uczelniach katolickich Krakowa i okolic, kierownik Sekcji Filozoficznej Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie oraz członek Polskiego Towarzystwa św. Tomasza z Akwinu (KUL, Lublin), a także Naukowego Towarzystwa Tomistycznego (UKSW, Warszawa). Jest autorem wielu książek i publikacji, znawcą Kościoła w Azji Środkowej i na Zakaukaziu oraz Watykanu i papieskich formacji zbrojnych. W pracy duszpasterskiej wspiera szczególnie rodzinę, a w uroczystościach patriotycznych szczególną uwagę poświęca „Żołnierzom Wyklętym” (Niezłomnym).

Wiesław Alojzy Mering – bp dr, ordynariusz włocławski w latach 2003-2021. Stopień doktora filozofii uzyskał w warszawskiej Akademii Teologii Katolickiej w 1976 r., na podstawie pracy: *Koncepcja metafizycznej struktury duszy w tomizmie egzystencjalnym*. Promotorem doktoratu był prof. Mieczysław Gogacz, dla którego W. Mering był pierwszym wypromowanym doktorem. Po doktoracie przebywał na rocznym stypendium rządu francuskiego na Uniwersytecie w Strasburgu. Był redaktorem naczelnym „Studiów Pelplińskich”, wykładowcą przedmiotów filozoficznych w wyższych seminariach duchownych w Pelplinie, Koszalinie i Elblągu. W latach 1992-2003 sprawował urząd rektora WSD w Pelplinie. W 1996 r. ks. Mering opublikował podręcznik *Wstęp do filozofii*. Jest też autorem skryptu z metafizyki oraz ponad 1000 różnych tekstów naukowych, publicystycznych, duszpasterskich. Część z nich zebrano w książkach: *Niezmiennie głosić Ewangelię* (2013), *Trochę świata* (2020), *Qui tacet, consentire videtur* (2020), *Kleksy myśli* (2019) i *Kleksy myśli 2* (2020).

Kazimierz Mikucki – ks. dr hab. Jest autorem ok. 50 prac naukowych o tematyce filozoficznej. Głównie zainteresowania naukowe: teoria i metodologia filozofii tomistycznej w Polsce po II wojnie światowej, filozoficzne aspekty życia duchowego i konsekrowanego. Napisał książkę pt. *Tomizm w Polsce po II wojnie światowej* (Kraków 2016).
Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5589-2681>

Ewa Agnieszka Pichola – dr, absolwentka Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW. Doktorat z filozofii obroniła w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego na podstawie rozprawy, w której analizowała dorobek Dietricha von Hildebranda z perspektywy obecności wątków modernistycznych w jego pismach. Interesuje się zagadnieniami z pogranicza metafizyki i psychologii, a dokładnie filozoficznych podstaw koncepcji psychologicznych i antropologicznych aspektów prawdy. Publikuje, uczestniczy w konferencjach, tłumaczy w j. angielskim.
Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6078-7384>

Magdalena Płotka – dr hab., profesor uczelni w Katedrze Historii Filozofii Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Z-ca redaktora naczelnego Rocznika Tomistycznego. Zainteresowania naukowe skupiają się wokół średniowiecznej filozofii praktycznej, historii filozofii polskiej w XV i XVI wieku, paleografii łacińskiej oraz filozofii współczesnej. Jest autorką książki *Metafizyka i semantyka. Filozofia Jana Wersora* (Warszawa, 2013) oraz *Filozofia jako praktyka. Myśl krakowskiego praktycyzmu w XV i XVI* (Warszawa 2016). Publikuje w „Rocznikach Filozoficznych”, „Edukacji filozoficznej”, „Filosofiji”, „Roczniku Tomistycznym” i in.
Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6993-2178>

Grzegorz Pyszczyk – dr hab., socjolog kultury, filozof, absolwent historii filozofii Akademii Teologii Katolickiej (obecnie Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), pracuje w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, opublikował m.in. *Nadnormalność jako zjawisko społeczne* (2013).
Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4221-7614>

Julia Rejewska – mgr, doktorantka filozofii w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Jej zainteresowania naukowe skupiają się wokół współczesnej etyki, filozofii kultury i filozofii edukacji.

Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5740-6608>

Bruno Sadok – mgr, doktorant filozofii na studiach doktoranckich Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Jego zainteresowania naukowe skupiają się wokół metafizyki realistycznej, filozofii perypatetycko-tomistycznej i filozofii czasu.

Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0208-751>

Maciej Sobiech – dr nauk humanistycznych (filologia angielska), adiunkt na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Interesuje się twórczością G.K. Chestertona, dystrybucjonizmem angielskim, myślą Jacques'a Maritaina, tomizmem, personalizmem, romantyzmem angielskim, psychologią głębi C.G. Junga.

Antoni B. Stępień – prof. zw. dr hab. emerytowany profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Głównym przedmiotem jego zainteresowań filozoficznych są trzy dyscypliny: teoria poznania, metafizyka i estetyka. W teorii poznania podejmował: fenomenologiczną analizę deskrypcyjną, dyskusję ze sceptycyzmem oraz obronę możliwości wiedzy koniecznej dotyczącej świata. Jego teorię poznania należałoby określić mianem fundacjonalistycznej, maksymalistycznej i realistycznej. W metafizyce argumentuje za pochodnością świata od bytu absolutnego, osobowego, nieskończonego, wszechwiedzącego, wszechmocnego i nieskończenie dobrego; za odrębnością substancjalną człowieka w stosunku do innych bytów, w tym za niematerialnością najważniejszych działań umysłu ludzkiego oraz za istnieniem wolnej woli. Tezy te skłaniają go do uznania, że sens życia ludzkiego wykracza poza istnienie w świecie materialnym w takiej formie, w jakiej go teraz znamy. W stosunku do swego stanowiska filozoficznego używa określenia: „tomizm egzystencjalny w niektórych sprawach fenomenologizujący”. W estetyce podlega wpływowi fenomenologii w wydaniu Ingardena, a szczególnie - aksjologii fenomenologicznej. Jest autorem takich prac jak: *Wstęp do filozofii* (5 wydań); *Elementy filozofii*; *Wprowadzenie do metafizyki*; *O metodzie teorii poznania*; *Propedeutyka estetyki* (2 wydania); *Zagadnienie punktu wyjścia w filozofii. Teorie relacji: filozoficzne i logiczne*; *Studia i szkice filozoficzne* (3 tomy).

Paulina Sulenta – dr, adiunkt w Katedrze Metafizyki na Wydziale Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Do jej zainteresowań naukowych należą: metafizyka klasyczna (szczególnie tomizm egzystencjalny), metafizyka poznania, antropologia filozoficzna i filozofia Boga. W 2020 roku opublikowała monografię naukową pt. *Stwórcza moc Boga. Stanowisko św. Tomasza z Akwinu*.

Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1222-2519>

Marian Szymonik – ks., dr hab. nauk humanistycznych w zakresie filozofii. Wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego w Częstochowie; „profesor stały” i wykładowca w Wyższym Instytucie Teologicznym w Częstochowie.

Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0796-8001>

Bartosz Zalewski – dr, prawnik, adiunkt w Katedrze Doktryn Polityczno-Prawnych i Prawa Rzymskiego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, radca prawny. Członek Naukowego Towarzystwa Tomistycznego i Polskiego Towarzystwa Historii Prawa. Autor licznych publikacji z zakresu historii prawa, w tym szczególnie z zakresu prawa rzymskiego, m.in. monografii *Humanitas w ustawodawstwie Konstantyna Wielkiego. Religia - polityka – prawo* (Lublin 2021).

Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7508-354X>

Michał Zembrzusi – dr hab, profesor uczelniany w Katedrze Historii Filozofii Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW. Interesuje się problematyką epistemologiczną w starożytności i średniowieczu, a szczególnie problematyką pamięci i teorią intelektu możliwościowego i czynnego. Jest współredaktorem książek w serii „Opera Philosophorum Medii Aevii”. W jej ramach w 2012 opublikował autorską monografię zatytułowaną: *Tomasz z Akwinu. Komentarz „O pamięci i przypominaniu”*. W 2019 roku wydał monografię pt. *Filozofia intelektu. Tomasza z Akwinu koncepcja intelektu możliwościowego i czynnego*, a w 2021 roku – przekład Tomaszowego Komentarza do „*De Hebdomadibus*” Boecjusza.

Nr ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4647-479X>